

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

01008, м. Київ, вул. Грушевського, буд. 5

Вих. №18/04/06-1194о

від « 06 » квітня 2018 року

Конституційний Суд України
01033, м. Київ, вул. Жилянська, буд. 14

Суб'єкт права на конституційне подання
54 народних депутатів України

Уповноважені представники за
дорученням народних депутатів України:

1. Різаненко Павло Олександрович
01008, Україна, м. Київ,
вул. Грушевського, 5
ел. пошта: Rizanenko.Pavlo@rada.gov.ua
тел. (044) 303 97 15
посв. №301

2. Войціцька Вікторія Михайлівна
01008, Україна, м. Київ,
вул. Грушевського, 5
ел. пошта: Voitsitska.Viktoriia@rada.gov.ua
тел. (044) 255-26-97
посв. №149

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПОДАННЯ

щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу шостого статті 3, другої – шостої частин статті 9, статті 12 Закону України «Про особливості приватизації підприємств Державної акціонерної компанії «Укррудпром»

Відповідно до статей 147, 150 Конституції України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР (Відомості Верховної Ради України від 23 липня 1996 року № 30 ст. 141), пункту 1 частини першої статті 7, пункту 1 частини першої, другої, третьої частин статті 51, статті 52 Закону України «Про Конституційний Суд України» від 13 липня 2017 року № 2136 – VIII (Відомості Верховної Ради України, 2017, № 35, ст. 376) суб'єкт права на конституційне подання – 54 народних депутатів України, звертається до Конституційного Суду України з

клопотанням про визнання неконституційним шостого абзацу статті 3, другої – шостої частин статті 9, статті 12 Закону України «Про особливості приватизації підприємств Державної акціонерної компанії «Укррудпром» від 9 квітня 2004 року, № 1677-IV (Урядовий кур'єр, 2004, 04, 30.04.2004 N 82-83 (далі – Закон N 1677-IV)).

Законом N 1677-IV визначено загальні принципи, коло суб'єктів, способи та інші особливості приватизації відкритих акціонерних товариств, пакети акцій яких передані до статутного фонду Державної акціонерної компанії «Укррудпром» (далі – Укррудпром).

На момент набрання чинності Законом N 1677-IV до статутного фонду Укррудпрому входили пакети акцій таких розмірів:

ВАТ «Суха Балка» 25,1%

ВАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат» 25,78%

ВАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат» 50% + 1 акція

ВАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат» 50% + 1 акція

ВАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат» 37,57098%

ВАТ «Криворізький залізорудний комбінат» 93,07%

ВАТ «Докучаєвський флюсодоломітний комбінат» 90,57%

ВАТ «Новотроїцьке рудоуправління» 89,92%

ВАТ «Промислово-виробниче підприємство «Кривбасвибухпром» 93,16%

ВАТ «Балаклавське рудоуправління імені О.М. Горького» 93,83%

Зазначені пакети акцій були відчужені на користь п'яти суб'єктів права власності в порядку встановленому Законом № 1677-IV.

Оспорювані положення Закону № 1677-IV встановили дискримінаційні правила приватизації підприємств Укррудпрому, а тому вважаємо його неконституційним в цілому.

Обґрунтування

Статтею 5 Закону № 1677-IV) визначено вичерпний перелік суб'єктів приватизації Укррудпрому:

- Фонд державного майна України;
- інвестори;
- промислові інвестори.

Визначення термінів «інвестор» та «промисловий інвестор» закріплено в статті 1 Закону № 1677-IV, відповідно до якої:

інвестор – юридична особа (резидент чи нерезидент) або об'єднання юридичних осіб, що володіє пакетом акцій підприємства Укррудпрому, яке приватизується, в розмірі не менше 25 відсотків статутного фонду підприємства. Інвестором не може бути юридична особа, зареєстрована в офшорній зоні;

промисловий інвестор – юридична особа або об'єднання юридичних осіб (резидент чи нерезидент), що понад один рік здійснюють економічну діяльність з видобутку гірничорудних копалин, виробництва залізорудної сировини чи оптової торгівлі цією продукцією чи споживання цієї продукції в основному виробництві або здійснюють безпосередній контроль на

підприємствах, які проводять таку економічну діяльність. Промисловим інвестором не може бути юридична особа або об'єднання юридичних осіб, зареєстровані в офшорній зоні;

В шостому абзаці статті 3 Закону № 1677-IV закріплено особливий принцип приватизації Укррудпрому, який полягає у наданні пріоритетного права інвесторам на придбання пакетів акцій, у тому числі права викупу, в порядку, визначеному цим Законом.

Згідно з частиною другою статті 9 Закону № 1677-IV першочергове право на приватизацію пакета акцій підприємства Укррудпрому має інвестор, який є власником пакета акцій цього ж підприємства Укррудпрому в розмірі не менше 25 відсотків статутного фонду.

Отже, наведені положення статей 3, 9 Закону № 1677-IV закріпили привілеї інвесторів, перед іншими потенційними покупцями пакетів акцій підприємства Укррудпрому.

Способи приватизації пакетів акцій підприємств Укррудпрому розкривається в частинах третій – шостій статті 9 Закону N 1677-IV, відповідно до якої приватизація відбувається шляхом:

3. Викупу, який проводиться в разі, якщо в підприємстві Укррудпрому, пакет акцій якого приватизується, є тільки один інвестор або якщо є декілька таких інвесторів, і лише один із них виявив бажання приватизувати пакет акцій.

4. Конкурсу з обмеженою участю, який проводиться в разі, якщо в підприємстві Укррудпрому, пакет акцій якого приватизується, є більше одного інвестора і вони виявили бажання придбати пакет акцій у першочерговому порядку.

5. Відкритих торгів з приватизації пакета акцій, які проводяться в разі, якщо жоден з інвесторів підприємства Укррудпрому, пакет акцій якого приватизується, не виявив бажання на приватизацію пакета.

6. Якщо в підприємстві Укррудпрому відсутній хоча б один інвестор, про що достовірно відомо, для приватизації пакета акцій цього підприємства Укррудпрому проводиться спеціальний конкурс з обмеженою участю. Взяти участь у цьому конкурсі мають право інвестори інших підприємств Укррудпрому.»

Визначення термінів «викуп», «конкурс з обмеженою участю», «спеціальний конкурс з обмеженою участю» та «відкриті торги» розкрито в статті 1 Закону № 1677-IV, відповідно до якої:

викуп пакета акцій – продаж пакета акцій інвестору без проведення відповідних конкурсних процедур у випадках, передбачених цим Законом;

конкурс з обмеженою участю – конкурс з продажу пакета акцій підприємства Укррудпрому, участь у якому беруть тільки інвестори підприємства Укррудпрому, пакет акцій якого приватизується. Переможцем у конкурсі з обмеженою участю визнається особа, яка за дотримання рівних фіксованих умов конкурсу запропонувала найвищу ціну;

спеціальний конкурс з обмеженою участю – конкурс з продажу пакета акцій підприємства Укррудпрому, участь у якому беруть інвестори будь-якого

підприємства Укррудпрому незалежно від того, чи є вони інвесторами підприємства, пакет акцій якого приватизується. Переможцем у спеціальному конкурсі з обмеженою участю визнається особа, яка за дотримання рівних фіксованих умов конкурсу запропонувала найвищу ціну;

відкриті торги – конкурентні процедури з реалізації пакета акцій на загальних засадах.

Закріплення в Законі № 1677-IV терміну «промисловий інвестор» є формальним, оскільки визначені Законом спеціальні способи приватизації пакетів акцій підприємств Укррудпрому взагалі не передбачають участі такого суб'єкта. Єдиною категорією осіб, які згідно з третьою – шостою частинами статті 9 Закону № 1677-IV можуть набувати у власність пакети акцій підприємств Укррудпрому за спеціальною процедурою, є власники 25% або більше акцій підприємства Укррудпрому, що приватизується, або іншого підприємства Укррудпрому.

Таким чином, абзац шостий статті 3 та друга – шоста частини статті 9 Закону № 1677-IV закріпили необґрунтоване обмеження права на участь у приватизації за ознакою майнового стану потенційних покупців, які не володіють 25% або більше акцій підприємства Укррудпрому, що приватизується, або іншого підприємства Укррудпрому.

Водночас, четверта частина статті 13 Конституції України закріплює рівність усіх суб'єктів права власності перед законом: *Держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки. Усі суб'єкти права власності рівні перед законом.*

Відповідно до статті 318 Цивільного кодексу України від 16 січня 2003 року № 435 – VI (Голос України від 12 березня 2003 року № 45): *Суб'єктами права власності є Український народ та інші учасники цивільних відносин, визначені статтею 2 цього Кодексу.*

Згідно з частиною першою статті 2 Цивільного кодексу України *Учасниками цивільних відносин є фізичні особи та юридичні особи.*

Відповідно до частини першої статті 8 Закону України «Про приватизацію державного майна» від 04.03.1992 року № 2163-XII (Голос України, від 06.05.92 N 82) *покупцями об'єктів приватизації можуть бути громадяни України, іноземні громадяни, особи без громадянства; юридичні особи, зареєстровані на території України, крім передбачених частиною третьою цієї статті; юридичні особи інших держав.*

Отже, фізичним та юридичним особам, які в розумінні статей 2, 318 Цивільного кодексу України є суб'єктами права власності, і відповідно до статті 8 Закону України «Про приватизацію державного майна» мають право набувати у власність об'єкти приватизації, частина 4 статті 13 Конституції України гарантує рівність перед законом.

Внаслідок дії абзацу шостого статті 3 та другої – шостої частини статті 9 Закону № 1677-IV, було порушено конституційний принцип рівності перед законом всіх суб'єктів права власності, що проявляється у привілейованому становищі суб'єктів, що володіють пакетом акцій підприємства Укррудпрому, в розмірі не менше 25 відсотків статутного фонду підприємства у вигляді

надання їм першочергово права на приватизацію пакета акцій підприємства Укррудпрому.

Враховуючи зазначене вище, вважаємо доведеною невідповідність положень абзацу шостого статті 3 та другої – шостої частин статті 9 Закону № 1677-IV пол оженням частини четвер тої ст атті 13 Конституції України.

Відповідно до статті 42 Конституції України кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом.

Підприємницька діяльність депутатів, посадових і службових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування обмежується законом.

Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Види і межі монополії визначаються законом.

Зі змісту частини третьої статті 42 Конституції України випливає обов'язок держави захищати економічну конкуренцію, шляхом створення умов за яких окремий суб'єкт господарювання не зможе визначати умови обороту товарів на ринку, а споживачі, суб'єкти господарювання матимуть можливість вибрати між кількома продавцями, покупцями.

На розвиток зазначеної норми було прийнято Закони України «Про захист економічної конкуренції» від 11 січня 2001 року № 2210 – III (Голос України від 27 лютого 2001 року № 37), «Про Антимонопольний комітет України» від 26 листопада 1993 року № 3659 – XII (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 50, ст. 472), «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 7 червня 1996 року № 236/96-ВР (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 36, ст. 164) та створено Антимонопольний комітет України.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Антимонопольний комітет України є державним органом із спеціальним статусом, метою діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері державних закупівель.

Відповідно до статті 22 Закону України «Про захист економічної конкуренції» з метою запобігання монополізації товарних ринків, зловживання монопольним (домінуючим) становищем, обмеження конкуренції органи Антимонопольного комітету України здійснюють державний контроль за концентрацією суб'єктів господарювання (далі - концентрація).

Згідно з пунктом третім частини другої цієї статті концентрацією визнається безпосереднє або опосередковане придбання, набуття у власність іншим способом чи одержання в управління часток (акцій, паїв), що забезпечує досягнення чи перевищення 25 або 50 відсотків голосів у вищому органі управління відповідного суб'єкта господарювання.

Об'єктом приватизації згідно з Законом № 1677-IV є пакети акцій, розміри яких перевищують 25%. В абзаці п'ятому статті 3 Закону № 1677-IV закріплено принцип недопущення дроблення пакетів акцій.

За таких обставин продаж кожного пакету акцій мав бути попередньо погоджений органами Антимонопольного комітету України.

Водночас, статтею 12 Закону № 1677-IV закріплено наступне: *враховуючи особливості приватизації, викладені в цьому Законі, для викупу пакетів акцій підприємств Укррудпрому, а також для участі в конкурсі з обмеженою участю або спеціальному конкурсі з обмеженою участю від інвесторів не вимагається отримання згоди Антимонопольного комітету України на здійснення економічної концентрації.*

Як зазначено в статті 1 Закону № 1677-IV: *інвестор – юридична особа (резидент чи нерезидент) або об'єднання юридичних осіб, що володіє пакетом акцій підприємства Укррудпрому, яке приватизується, в розмірі не менше 25 відсотків статутного фонду підприємства. Інвестором не може бути юридична особа, зареєстрована в офшорній зоні;*

Таким чином, стаття 12 Закону № 1677-IV порушує конституційний принцип рівності перед законом суб'єктів права власності, що проявляється у привілейованому становищі тих суб'єктів, які володіють пакетом акцій підприємства Укррудпрому, в розмірі не менше 25 відсотків статутного фонду підприємства у вигляді звільнення їх від обов'язку пройти процедуру погодження купівлі-продажу пакетів акцій підприємства Укррудпрому в органах Антимонопольного комітету. **Тобто, стаття 12 Закону № 1677-IV суперечить положенням частини четвертої статті 13 Конституції України.**

Дозвіл на безконтрольну концентрацію суб'єктів господарювання передбачений статтею 12 Закону № 1677-IV суперечить частині третій статті 42 Конституції України, оскільки унеможливорює здійснення передбачених Основним законом заходів державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності.

Враховуючи зазначене вище, вважаємо доведеною невідповідність положень абзацу шостого статті 3, другої – шостої частин статті 9, статті 12 Закону № 1677-IV положенням частини четвертої статті 13 Конституції України, а також невідповідність положень статті 12 Закону № 1677-IV положенням частини третьої статті 42 Конституції України.

Окремо слід зазначити, що в 2005 році суб'єкт права на конституційне подання – 62 народних депутати України – звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати Закон України «Про особливості приватизації підприємств Державної акціонерної компанії «Укррудпром» від 9 квітня 2004 року № 1677-IV таким, що не відповідає Конституції України.

Зазначене конституційне подання від 2005 року було обґрунтовано тим, що встановлення спеціальних приватизаційних процедур для одного підприємства є перевищенням Верховною Радою України своїх повноважень. Також, автори конституційного подання від 2005 року, обґрунтовували неконституційність Закону тим, що він суперечить нормам Господарського кодексу України, Закону України «Про приватизацію державного майна» та положенням Державної програми приватизації на 2000–2002 роки, затвердженої Законом

України «Про Державну програму приватизації» від 18 травня 2000 року № 1723–III.

Ухвалою Конституційного Суду України від 12 жовтня 2005 року № 35-у/2005 у справі № 2-24/2005 було відмовлено у відкритті конституційного провадження, враховуючи відсутність від повідного правового обґрунтування тверджень про неконституційність Закону.

Водночас, суб'єкт права на конституційне подання звертає увагу Конституційного Суду України на наступне: в даному конституційному поданні, не ставиться під сумнів наявність достатнього обсягу повноважень Верховної Ради України, щодо прийняття законів України, в тому числі і спеціальних законів, які можуть містити й певні особливості правового режиму тих чи інших форм власності. В даному поданні, суб'єкт права на конституційне подання стверджує про невідповідність положень Закону України «Про особливості приватизації підприємств Державної акціонерної компанії «Укррудпром» положенням Конституції України.

На підставі вищезазначеного, керуючись статтями 147, 150 Конституції України, пунктом 1 частини першої статті 7, пунктом 1 частини першої, другою, третьою частинами статті 51, статтею 52 Закону України «Про Конституційний Суд України»

ПРОСИМО:

1. Визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними) абзац шостий статті 3, другу – шосту частини статті 9, статтю 12 Закону України «Про особливості приватизації підприємств Державної акціонерної компанії «Укррудпром» від 9 квітня 2004 року № 1677-IV.

2. Залучити до участі в конституційному провадженні уповноважених представників суб'єкта права на конституційне подання за дорученням:

- народного депутата України, Різаненка Павла Олександровича, посв. №301

- народного депутата України, Войціцьку Вікторію Михайлівну, посв. №149

Брати участь у конституційному провадженні за цим поданням доручаємо:

- народному депутату України, Різаненку Павлу Олександровичу, посв. №301

- народному депутату України, Войціцькій Вікторії Михайлівні, посв. №149.

Перелік документів, що додаються:

1. Витяг з Конституції України від 28 червня 1996 року (Відомості Верховної Ради України, 1996, № 30, ст. 141; 2014, № 11, ст.143);
2. Текст Закону України «Про особливості приватизації підприємств Державної акціонерної компанії «Укррудпром» від 9 квітня 2004 року (№ 1677-IV) (Урядовий кур'єр від 30.04.2004 № 82-83);
3. Витяг з Цивільного кодексу України від 16 січня 2003 року № 435 – VI (Голос України від 12 березня 2003 року № 45);
4. Витяг з Закону України «Про приватизацію державного майна» від 04.03.1992 року № 2163-XII (Голос України, від 06.05.92 N 82);
5. Витяг з Закону України «Про захист економічної конкуренції» від 11.01.2001 року № 2210 – III (Голос України від 27 лютого 2001 року № 37);
6. Витяг з Закону України «Про Антимонопольний комітет України» від 26.11.1993 року № 3659 – XII (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 50, ст. 472);
7. Текст ухвали Конституційного Суду України від 12 жовтня 2005 року № 35-у/2005у справі № 2-24/2005.

Додаток

до конституційного подання щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу шостого статті 3, другої – шостої частин статті 9, статті 12 Закону України «Про особливості приватизації підприємств Державної акціонерної компанії «Укррудпром» від 9 квітня 2004 року, № 1677-IV (Урядовий кур'єр, 2004, 04, 30.04.2004 N 82-83)

№	Прізвище, ім'я та по батькові	№ Посвідчення	Підпис
1	Гизанетто Павло Олександрович	301	
2	Войничук Вікторія Михайлівна	149	
3	Мошияк Микола Володимир	364	
4	Кривобогатова Вацлав Віктор	786	
5	Клиш Антоніо Сеіданович	324	
6	Гітман Ігор Сергійович	108	
7	Білоусова Ольга Валентинівна	111	
8	Робітний Максим Валентинович	288	

Додаток
до конституційного подання щодо відповідності Конституції
України (конституційності) абзацу шостого статті 3, другої – шостої частин
статті 9, статті 12 Закону України «Про особливості приватизації
підприємств Державної акціонерної компанії «Укррудпром» від 9 квітня
2004 року, № 1677-IV (Урядовий кур'єр, 2004, 04, 30.04.2004 N 82-83)

№	Прізвище, ім'я та по батькові	№ посвідчення	Підпис
9	Головко О.О.	445	
10	Черник О.М.	085	
11	Трун В.В.	555	
12	Арх В.Л.	416	
13	Кривоша Д.В.	064	
14	Смєго О.О.	419	
15	Сидор О.П.	323	
16	Рашичак І.С.	98	
17	Басак М.В.	20	
18	В. Кесюк	434	
19	Сіачин Т.О.	237	
20	Бондар М.М.	317	
21	Головченко Ю.В.	232	
22	Медунин О.В.	355	
23	Гусенко І.В.	211	
24	Губер Н.М.	423	
25	Васюва Т.М.	133	
26	Макарен Д.Б.	427	
27	Михаль С.В.	315	
28	Григорук С.В.	419	
29	Григорук С.В.	446	

згідно з вимогами статті 10 Конституції

Додаток

до конституційного подання щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу шостого статті 3, другої – шостої частини статті 9, статті 12 Закону України «Про особливості приватизації підприємств Державної акціонерної компанії «Укррудпром» від 9 квітня 2004 року, № 1677-IV (Урядовий кур'єр, 2004, 04, 30.04.2004 N 82-83)

№	Прізвище, ім'я та по батькові	№ посвідчення	Підпис
30	Паламарчук Володимир Федорович	100	
31	Ведикін І.М.	147	
32	Луцешко Б.О.	101	
33	Пелатиміт А.А.	088	
34	Найдем Мустафа	084	
35	Земляк С.П.	082	
36	Мещенко С.А.	023	
37	Шкура А.Д.	213	
38	Кривий І.У.	216	
39	Герасименко А.В.	071	
40	Миттар С.М.	134	
41	Вадатурський А.	328	
42	Тонко Т.М.	178	
43	Єлішев І.С.	405	
44	Шворк Г.А.	440	
45	Секіма Г.А.	332	
46	Луцешко С.І.	086	
47	Костенко П.П.	156	
48	Опанасенко О.В.	147	
49	Пірісочушич А.Т.	153	

Додаток
до конституційного подання щодо відповідності Конституції
України (конституційності) абзацу шостого статті 3, другої – шостої частин
статті 9, статті 12 Закону України «Про особливості приватизації
підприємств Державної акціонерної компанії «Укррудпром» від 9 квітня
2004 року, № 1677-IV (Урядовий кур'єр, 2004, 04, 30.04.2004 N 82-83)

№	Прізвище, ім'я та по батькові	№ посвідчення	Підпис
50	Смеля Віктор Якович	412	
51	Гуцун Петро Якович	043	
52	Важениш Александр Борисович	121	
53	Кодона Олександр Миколайович	407	
54	Кацел Фушковська Н.В.	054	
55			

Всього: 54 підписів народних депутатів України.

Керівник
 Управління кадрів
 Апарату Верховної Ради України

Александр
 05.04.2011.